

Srednja šola

»Mladi za napredek Maribora 2017«

34. srečanje

Eno krilo za več priložnosti

Raziskovalno področje: Tekstilstvo

Inovacijski predlog

Avtor: TAJA FREŠER
Mentor: CVETKA HOJNIK, KSENIJA PLAZL
Šola: SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR

Maribor, 2017

KAZALO

KAZALO	2
POVZETEK	4
ZAHVALA	5
1. UVOD	6
2. TEORETIČN DEL	6
2.1 Kvadrat	6
2.2 Tkanine	8
2.2.1 Polst.....	8
2.2.2 Bombaž.....	8
3. EKSPERIMENTALNI DEL	9
3.1 Uporabljene tkanine	9
3.2 Idejne skice	11
4. METODOLOGIJA DELA	12
4.1 Polstenje	12
4.2 Postopek izdelave multifunkcionalnega krila	13
5. Kalkulacija stroškov	20
6. REZULTATI	21
7. DISKUSIJA/RAZPRAVA	23
8. DRUŽBENA ODGOVORNOST	23
9. ZAKLJUČEK	24
10. VIRI IN LITERATURA	25

SLIKA 1: ČRN KVADRAT NA BELEM OZADJU	7
SLIKA 2: IZDELKI IZ POLSTI.....	8
SLIKA 3: BOMBAŽ.....	9
SLIKA 5: TEHNIČNA SKICA (VIR: AVTORICA NALOGE)	12
SLIKA 6: MIKANA OVČJA VOLNA (VIR: AVTORICA NALOGE)	12
SLIKA 7: PRIPOMOČKI ZA POLSTENJE (MILO, BRISAČA, BANJICA) (VIR: AVTORICA NALOGE) ..	13
SLIKA 8: KROJ MULTIFUNKCIONALNEGA KRILA V MERILU 1:4 (VIR: AVTORICA NALOGE).....	14
SLIKA 9: MODELIRAN KROJ MULTIFUNKCIONALNEGA KRIL V MERILU 1:4 (VIR: AVTORICA NALOGE)	14
SLIKA 10: ŠIVANJE TRAKOV (VIR: AVTORICA NALOGE).....	15
SLIKA 11: POSTOPEK IZDELOVNJA KOSA BLAGA ZA ZADNJI DEL KRILA (VIR: AVTORICA NALOGE)	15
SLIKA 12: VŠITKA NA ZADNJEM DELU KRILA (VIR: AVTORICA NALOGE).....	16
SLIKA 13: PRITRJEVANJE POLSTI NA TKANINO S SUHIM POSTENJEM (VIR: AVTORICA NALOGE)	16
SLIKA 16: PRIPRAVA TILA ZA KRILCE (VIR: AVTORICA NALOGE).....	18
SLIKA 17: IZDELAVA PASU NA KRILCU IZ TILA (VIR: AVTORICA NALOGE).....	18
SLIKA 18: KONČNI IZDELEK (VIR: AVTORICA NALOGE)	19
SLIKA 20: PRIKAZ MULTIFUNKCIONALNOSTI (VIR: AVTORICA NALOGE).....	22

POVZETEK

Multifunkcionalna oblačila so trend modnega stila v svetu. Multifunkcionalna oblačila so oblačila, ki so narejena tako, da jih z eno potezo spremenimo v novo oblačilo. Takšna oblačila lahko nosimo za različne priložnosti. Z multifunkcionalnostjo omogočimo oblačilu spreminjanje oblike in doseganje novih oblik in načinov uporabe.

Multifunkcionalno oblačilo običajno izhaja iz enostavnih geometrijskih oblik in klasičnih krojev. Oblačilo samo pa ima možnost preoblikovanja, obračanja, odzemanja,...V inovativnem predlogu sem izdelala multifunkcionalno krilo. Pri oblikovanju krila sem upoštevala zakonitosti funkcionalnosti, udobja in večnamenskosti oblačilnega kosa. Prav tako tudi nisem zanemarila fiziologije telesa, konstrukcije kroja in tehnološke izvedbe krila.

ZAHVALA

Posebna zahvala pri tem projektu gre moji mentorici, ki je hkrati tudi moja učiteljica modnega oblikovanja, saj mi je ves čas stala ob strani in podpirala moje ideje. Prav tako grejo zahvale tudi mojim staršem, ki so mi omogočili finančno pomoč.

1. UVOD

Za cilj pri tej nalogi sem si zastavila, da bi bilo krilo čim bolj kreativno in drugačno od do sedaj videnega. To sem želela doseči tako z obliko kakor tudi z materiali. Mislim, da ljudje v Sloveniji nasploh ne razumejo drugačnosti zato težko sprejmejo drugače misleče in ljudi z drugačnim stilom. Pri razvijanju svoje inovacijske ideje me je vodila tudi misel, da bi lahko z oblikovanjem drugačnega oblačila ljudi spodbudila k temu, da bi si upali biti to kar so in se ne bi ozirali na mnenja drugih.

Pri načrtovanju svojega inovacijskega predloga sem se osredotočila na drugačnost. V mislih sem imela predvsem oblačilo, ki bi lahko služilo različnim namenom. Tako sem prišla na idejo multifunkcionalnega oblačila. Oblačilo je narejeno tako, da se lahko nosi na tri različne načine in vsled temu tudi za različne priložnosti.

Inovacijski predlog sem razdelila na dva sklopa: teoretični del in eksperimentalni/praktični del. V prvem delu sem se osredotočila na geometrijski lik kvadrata, iz katerega sem tudi izhajala. V eksperimentalnem delu pa sem multifunkcionalno krilo tudi izdelala.

2. TEORETIČN DEL

2.1 Kvadrat

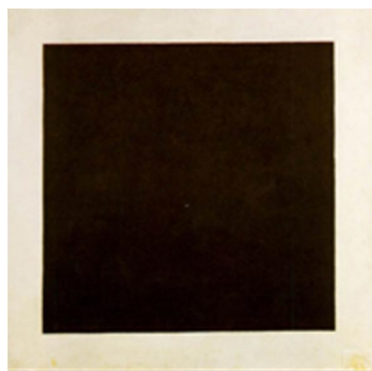
Lik kvadrata me v inovativnem predlogu ne zanima kot matematični lik, ampak kot lik v likovnosti. Za kvadrat me je navdušila slika slikarja Kazimirja Maleviča. To je slika kvadrat skozi katerega ugledamo kozmično neskončnost.

Na belo platno je naslikal črni kvadrat in s tem porodil novo umetnostno smer suprematizem, ki od vseh smeri klasične avantgarde morda najbolj vidno nastopa v sodobni slovenski umetnosti. <http://www.noshowmuseum.com/en/gf-a/kazimir-malevich> (27.1.2017)

Leta 1915 je bil na razstavi 0,10, zadnja futuristična razstava, predstavljen Črni kvadrat na belem ozadju. Gre za sliko, ki bi jo skoraj lahko imenovali za manifest suprematizma, ki Maleviču pomeni „prevlado občutenja ritmičnih vibracij in gibanj nad predmetnim gledanjem, orientacijo v prostoru, ki ima nek namen, ali nad logičnim razmišljanjem“. (Hubertus Gassner v *Das schwarze Quadrat – Hommage an Malewitsch*, 2007). Malevič je črni kvadrat sicer predstavil že pred svojim prehodom k suprematizmu, to je k umetnosti, ki je temeljila na uporabi geometrijskih likov, s katerimi naj bi bilo mogoče abstraktno upodobiti tisto, čemur se v religiji reče Bog. Želel je ustvariti umetnost, ki bi človeku povrnila zmožnost navdušenja, vzbujenja, polnega življenja, pogoj za katerega ne bi bilo nič predmetnega, zadostovalo bi občutenje veselja samega z njegovim bistvenim atributom – neskončnostjo. „Ko bo človek došel do tega novega samozavedanja, bo došel do suprematizma /.../“, je zapisal Kazimir Malevič, ki se je v teh svojih spoznanjih čutil osamljenega in je tako pisal o „kozmični osamljenosti“. Po njem je bilo le malo ljudi na tako visoki duhovni ravni, da bi se tako kot on lahko uglasili s kozmično resničnostjo: „Saj sem vendar povsem sam tam (v prostoru vzvišenega spoznanja, op. P. B.) notri ... In nihče, pa naj se še tako zelo trudi, mi ne more biti

blizu ...“ To Malevičevo občutje je bilo pravzaprav zelo blizu tistemu, čemur se je v romantičnem slovarju reklo svetobolje, le da je bil Malevič v avantgardističnem duhu dejavnejši in ni izgubljal volje do nadaljnjega delovanja in je vendar verjel v dejavno spreminjanje sveta, v proces, v katerem naj bi dejavno sodelovala tudi njegova umetnost.

Za slovensko okolje, v katerem zgodovinske avantgarde v likovni umetnosti v času njihovega nastanka niso bile sprejete niti s strani umetniškega občinstva niti s strani kritikov, ima Kazimir Malevič poseben pomen. Dobil ga je sicer šele pol stoletja po svoji smrti. V osemdesetih ustanovljeni kolektiv IRWIN, ki kot enega temeljnih principov svoje ustvarjalnosti navaja retrocitiranje, je Maleviča tematiziral v več svojih projektih in mu tako tudi izrekel priznanje. In IRWIN ni edini občudovalec suprematizma Kazimirja Maleviča. Do danes se jih je nabralo že toliko, da so v hamburškem muzeju Kunsthalle lani celo postavili razstavo Das schwarze Quadrat – Hommage an Malewitsch (Črni kvadrat – hommage Maleviču), ki je predstavljala dela sodobnih umetnikov (IRWIN, Gregor Schneider, Sigmar Polke, Bruce Nauman, Felix Gonzalez-Torres, ...), ki se v svojih delih bolj ali manj neposredno sklicujejo na to za likovno ustvarjalnost 20. stoletja tako prelomno delo. <https://www.rtv slo.si/kultura/razglednice-preteklosti/crni-kvadrat-skozi-katerega-ugledamo-kozmicno-neskoncnost/157232> (27.1.2017)

Slika 1: Črn kvadrat na belem ozadju

(Vir: <http://www.noshowmuseum.com/en/gf-a/kazimir-malevich>, 27.1.2017)

Kvadrat je enostavna oblika, ker ima malo strukturalnih lastnosti. To pomeni, da so geometrične oblike bolj enostavne od organskih. Pravilne oblike so bolj enostavne od nepravilnih Tako kot krog in trikotnik tudi kvadrat uvrščamo med osnovne oblike ali praoblike. Johannes Itten, profesor na Bauhausu je razmišljal, da se materialni svet teže in trdnosti izraža v kvadratu in da kvadratu pripada rdeča barva. Ker ima kvadrat vse štiri stranice enako dolge mu po likovni teoriji »pripada« štrevilo 4. Število 4 je v antični Grčiji pomenilo štiri korenine vseh stvari. Štirje elementi so bili zemlja, zrak, ogenj, voda.

2.2 Tkanine

O tkaninah govorimo kadar imamo dva nitna sistema. Sistem podolžnih niti je osnova, sistem niti, ki so pravokotne nanjo pa votek. Način medsebojnega prepletanja osnovnih in votkovnih niti in bistvena značilnost tkanine je vezava. Imamo tri osnovne vezave tkanin: platno, keper in atlas. Pri vseh imamo en sistem osnove in en sistem votka. Razen osnovnih vezav poznamo še posebne vezave, ki imajo po navadi več sistemov osnove in vodka.

Platnena vezava je najenostavnejša vezava. Dve sosednji osnovi se izmenično prepletata pod in nad dvema votkoma. Je najpomembnejša in najpogosteje uporabljena vezava. To je vezava pri kateri se niti najpogosteje prepletajo, zato ima taka tkanina dobre mehanske lastnosti. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Platno> (5.1.2017)

2.2.1 Polst

Polst oz. filc je tekstilna ploskev pridobljena s posebno tehniko izdelave imenovane polstenje. Ob poplavi umetnih materialov se filc zoperstavlja kot eko-material, pridobljen iz obnovljivih naravnih virov– čiste ovčje volne. Gre za vse bolj cenjen ekološko neoporečen material jutrišnjega dne.

Polst je material z edinstvenimi lastnostmi: prepušča zrak oz. »diha«, je koži prijazen, elastičen, dober toplotni izolator, zaradi njegove naravne vsebnosti maščob – lanolina tudi dobro odbija umazanijo, odbija prah, pršice in vlago.

Polst je zelo široko uporaben tekstilni material, zato se uporablja na najrazličnejših področjih: dodatki za dom in pisarno, pohištvo, modni dodatki, torbice, copate... http://www.filc309.com/o_filcu.html (26.1.2017)

Slika 2: Izdelki iz polsti

(Vir: <http://www.filc309.com/shranjevanje.html>, 26.1.2017)

2.2.2 Bombaž

Je naravno organsko vlakno, rastlinskega izvora. Bombažna vlakna zrastejo iz pokožnice semen bombaževca. Rastlina bombaževcev raste v toplim in vlažnem podnebnju kot enoletna plantažna rastlina. Cveti v rožnati, beli in krem barvi. Iz cveta se razvije za oreh velik plod, ko se le ta razpoči, vlakna zorijo na zraku. Glavne pridelovalke bombaža so ZDA, Rusija, Ukrajina,

Kitajska, Indija, Egipt ter v Evropi Grčija in Turčija. Zelo kakovosten je egiptovski bombaž, znan tudi pod imenom mako. Pod mikroskopom so vidni zavoji po dolžini. Več kot jih je boljša je kvaliteta. Pomembno vlogo pri določanju kakovosti ima barva. Najbolj cenjen je beli bombaž.

Bombažno vlakno je zadosti trdno, a se v mokrem stanju trdnost še poveča. Trdnost bombaža je veliko večja od trdnosti volne. Prožnostne lastnosti pa so slabše od volnenih, zato se izdelki pri uporabi mečkajo. Bombažna vlakna se rada navzamejo vlage, so higroskopična, izredno prijetna na otip, dobro prepuščajo zraku, zato so dobra za uporabo.]<http://www.marsen.si/naravni-materiali/> (26.1.2017)

Slika 3: Bombaž

(Vir: <http://www.marsen.si/naravni-materiali/>, 26.1.2017)

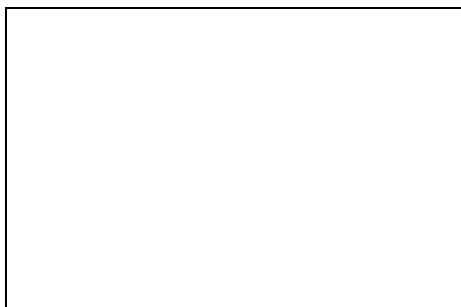
3. EKSPERIMENTALNI DEL

Po natančnem proučevanju izbranih teoretičnih poglavij, sem se lotila eksperimentalnega dela. V eksperimentalnem delu sem najprej spolstila volno. Nato sem s prepletanjem dveh že obstoječih tkanin ustvarila novo tkanino v platno vezavi.

3.1 Uporabljene tkanine

Inovativni predlog sem realizirala s pomočjo različnih glavnih in pomožnih materialov. Glavni materiali so:

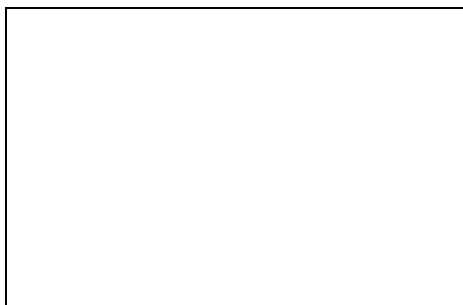
POLST

ČRNO PLATNO

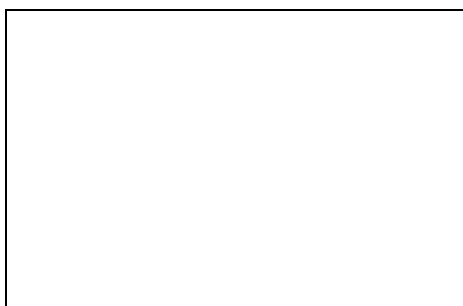
RDEČE PLATNO

ČRNI TIL – DEBELEJŠI

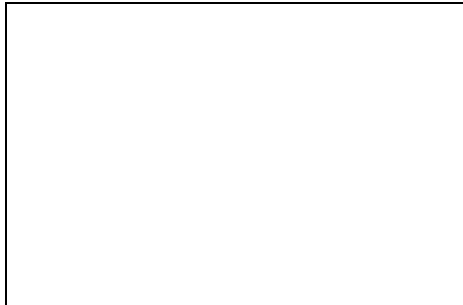

ČRNI TIL – TANJŠI

Pomožni materiali:

LEPLJIVA MEDVLOGA

Uporabljeni so bili še: sukanci, pritiskači in skrita zadruga.

Za izdelavo multifunkcionalnega krila sem uporabila sledeče pripomočke: škarje za papir in blago, pisalo, likalnik, ravnila, šivalni stroj in stroj za obšivanje, orodje za vstavljanje pritiskačev.

3.2 Idejne skice

Prve ideje za inovativni predlog so se pričele med polstjenjem. Ker pa se je motiv na polsti z dodajanjem blaga in barvne volne spreminjal, sem morala spremeniti tudi svoje ideje. Tako sem pričela ideje postavljati na papir. Nekatere ideje niso bile dobre, zato sva jih z mentorico ovrgli. Ko sem imela dobre skice izbrane, sem jih narisala še na modele in pobarvala (Slika 4).

Slika 4: Idejne skice (Vir: avtorica naloge)

Na osnovi narejenih idejnih skic, sem nato izbrala eno in jo realizirala v končni izdelek. Na osnovi izdelane idejne skice sem naredila tudi tehnično skico z vsemi detajli (Slika 5).

Slika 4: Tehnična skica (Vir: avtorica naloge)

4. METODOLOGIJA DELA

4.1 Polstenje

Polst, ki sem jo uporabila pri izdelavi multifunkcionalnega krila, sem izdelala s tehniko ročnega polstenja. To je postopek, kjer s pomočjo tople vode, mila in mikane ovčje volne (Slika 6), ustvarimo tekstilno ploskev.

Za začetek mokrega polstenja sem potrebovala mikano ovčjo volno različnih barv, milo, banjico s toplo vodo, brisačo ter mrežo za polstenje.

Slika 5: Mikana ovčja volna (Vir: avtorica naloge)

Slika 6: Pripomočki za polstenje (milo, brisača, banjica) (Vir: avtorica naloge)

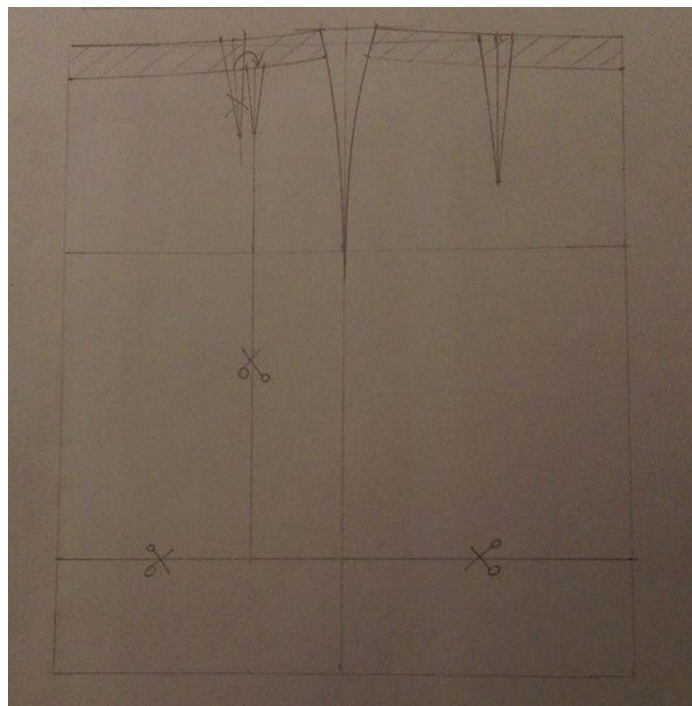
Mikano sivo volno sem natrgala na približno enako velike in debele kose. Debele volnene plasti sem razplastila v tanjše. To sem storila zaradi lažjega in enakomernejšega sprijemanja vlaken med seboj pri nadaljnji obdelavi. Plasti volne sem nato po plasteh izmenično polagala vodoravno in navpično do željene debeline.

Ko sem ocenila, da bo debelina pravšnja, sem jo namočila z milnico, ki sem jo pripravila s toplo vodo in milom. S pomočjo teže rok sem z milnico prepojila vse plasti volne in pričela s postopkom ročnega polstenja tako, da sem s krožnimi gibi gnetla volnene plasti. Ko so se volnena vlakna že nekoliko sprijela sem nanjo položila trakove rdečega blaga in še nekaj barvne volne, da sem ustvarila približno obliko vzorca, ki sem si ga zaželela. Na vzorec sem položila mrežo, da sem stabilizirala vzorec in s krožnimi gibi nadaljevala polstenje. Med tem sem pazila, da je vzorec ostajal na mestu in se ni preveč spremenil. Postopek polstenja sem končala, ko od plasti vlakna več niso odstopala in so se na površini tekstilne ploskve pojavili prvi nopki. Po končanem polstenju sem polst temeljito oprala pod toplo vodo ter pustila, da se je na zraku temeljito posušila.

Ker se nekateri kosi blaga niso dobro sprijeli s polstjo, sem jih morala še dodatno spolstiti s postopkom suheha polstenja s pomočjo igle za suho polstenje. Ko sem imela to narejeno sem suho polstila še nekatere kose, ki sem jih hotela še dodatno poudariti ali katerih nisem dodala, ko sem mokro polstila.

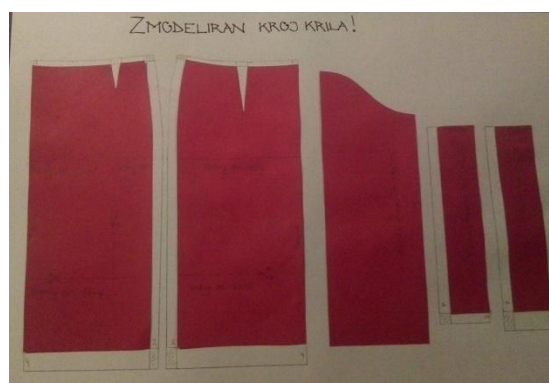
4.2 Postopek izdelave multifunkcionalnega krila

Za pripravo kroja sem morala najprej pridobiti potrebne mere. Za izdelavo krila nisem uporabila standardnih konfekcijskih števil, ampak sem uporabila svoje telesne mere. Kroj sem najprej narisala v pomanjšanem merilu 1:4 (Slika 8) in nadalje tudi v merilu 1:1.

Slika 7: Kroj multifunkcionalnega krila v merilu 1:4 (Vir: avtorica naloge)

Nato sem kraj tudi ustrezno modelirala (Slika 9) glede na skico, ki sem jo narisala.

Slika 8: Modeliran kraj multifunkcionalnega kril v merilu 1:4 (Vir: avtorica naloge)

Postopek dela sem pričela s krojenjem posameznih krojnih delov (prednji del, pas,..). Polikala sem izbrano blago, ter na njega položila posamezne krojne dele, jih pritrdila na blago, obrisala s krojaško kredo in dodala dodatke za šive ter posamezne krojne dele izkrojila.

Izkrojila sem vse potrebne krojne dele razen zadnjega dela krila. Za zadnji del krila sem morala namreč najprej narediti tkanino, ki sem jo izdelala s prepletom posameznih trakov.

Črno platno sem narezala na dvajset kosov širokih 5 cm in dolgih 100 cm, enako sem naredila z rdečim platnom ter vse trakove obšila.

Slika 9: Šivanje trakov (Vir: avtorica naloge)

Kasneje sem trakove, po sistemu platno vezave, polagala na likalno mizo tako, da sem dobila željen vzorec šahovnice. Ko sem bila prepričana, da je vzorec lep in enakomeren ter da ni lukenj, sem na izdelano tkanino previdno položila lepljivo medvlogo. S pomočjo toplote (likalnika), sem lepljivo medvlogo previdno pričvrstila na izdelano ploskev ter tako dobila nov kos blaga. Tega sem še prešila, da se robovi trakov niso vihali in da ne bi nastale luknje.

Slika 10: Postopek izdelovnja kosa blaga za zadnji del krila (Vir: avtorica naloge)

Na novo izdelano tkanino sem položila kroj zadnjega del krila, ga obrisala, mu dodala dodatke za šive ter izkrojila. Na zadnjem delu sem izšila dva enako dolga všitka in ju zalikala (Slika 12). Zadnji del pa sem še obšila na straneh in na dolžini.

Slika 11: Všitka na zadnjem delu krila (Vir: avtorica naloge)

Iz preostalega izdelanega blaga sem po kroju izrezala še dva krojna dela za prednji del krila. Oba sem prav tako obšila na straneh.

Iz črnega blaga sem izkrojila posamezne krojne dele: spodnji rob na prednjem in zadnjem delu krilu, pas ter pas za krilce iz tila.

Prav tako sem iz črnega blaga izkrojila še srednji prednji del krila v velikosti izdelane polsti. Na to plast sem kasneje izdelano polst pritrčila s tehniko suhega polstenja (Slika 13). Sestavila sem prednja dva dela krila s polstjo in sestavne šive obšila. Tako sem dobila celoten prednji del krila.

Slika 12: Pritrjevanje polsti na tkanino s suhim postenjem (Vir: avtorica naloge)

Nadalje je sledila sestava krila na stranskih šivih. Na desni strani sem sestavila stranski šiv po celotni dolžini, na levi strani pa sem pustila 20 cm odprto od pasu navzdol. Stanske šive sem razlikala. Na levi strani, kjer sem prej pustila odprtino sem sedaj všila še skrito zadrigo (Slika 14).

Slika 14: Všivanje skrite zadrge (Vir: avtorica naloge)

Na dolžino prednjega in zadnjega krila sem našila še spodnji, črni del krila ter tudi ta sestavni del obšila. Sledila je izdelava pasu. Na izkrojen pas sem najprej po celotni dolžini nalepila lepljivo medvlogo. Pas sem nato zalikala po dolžini na polovico in notranji rob pasu obšila. Pas sem našila na krilo in na zadnjem delu izdelala podaljšek pasu-preklop, ki je namenjen zapenjanju krila.

Slika 15: Priprava pasu za krilce iz tila (Vir: avtorica naloge)

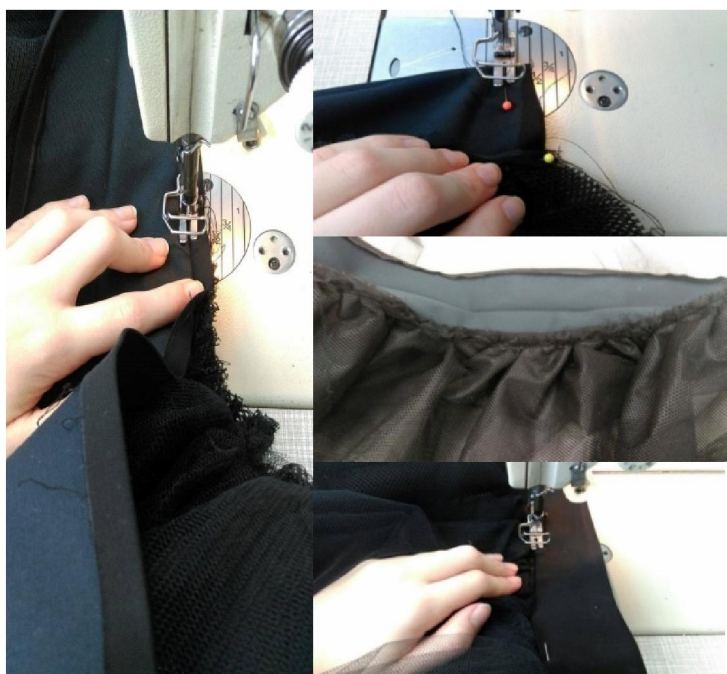
Naslednja faza izdelave multifunkcionalnega krila je bila izdelava krilca iz tila, ki služi kot dodatek h krilu s katerim lahko pravzaprav dobimo krilo v treh različnih oblikah. Prvo sem si pripravila pas za krilce (Slika 15). Na tega sem, podobno kot že na pas za krilo, najprej nalepila lepljivo medvlogo. Pas sem po celotni dolžini zalikala na polovico. Na zgornjem robu sem nato pas zalikala za 1cm, ga zapognila na polovico in preostali 1cm na spodnjem robu pasu ovila okoli že zalikanega zgornjega roba ter zalikala.

Sledila je priprava tila za krilce. Zanj sem uporabila dva različna tila (tršega in mehkejšega). Pripravila sem si dva trakova iz tršega tila in dva iz mehkejšega tila. Vsi štirje trakovi so enakih dolžin in širin. Po celotni dolžini ene strani sem najprej sestavila trši til in ga nabrala na dolžino pasu (Slika 16). Enak postopek sem ponovila pri mehkejšem tilu. Oba tako pripravljena tila sem nato sešila še skupaj.

Slika 13: Priprava tila za krilce (Vir: avtorica naloge)

Na tako pripravljen til sem našila pas. Pri tem sem pazila, da sem šivala po šivu, kjer sem prej nabirala in sestavila til, da nisem naredila gubic in je ostalo lepo nabrano. Krilce sem končala z zapiranjem pasu po lični strani (Slika 17).

Slika 14: Izdelava pasu na krilcu iz tila (Vir: avtorica naloge)

Da je krilo dobilo končni izgled kot je bil zamišljen, sem morala vstaviti še pritiskače. Slednje sem vstavila na pas krila in na pas krilca iz tila. Pri tem sem morala biti zelo natančna, saj sem morala upoštevati tudi snemanje in obračanje krilca iz tila. Krilo lahko ima namreč tri funkcije:

- krilo je lahko brez krilca in služijo pritiskači kot modni dodatek na pasu
- krilce iz tila je lahko pritrjeno na pas krila tako, da je krilce obrnjeno navzdol ali
- krilce iz tila je na pas krila pritrjeno tako, da je obrnjeno navzgor

s čimer pa sem dosegla tudi željeno inovativnost oblačila-miltifunkcionalnost.

Slika 15: Končni izdelek (Vir: avtorica naloge)

5. KALKULACIJA STROŠKOV

Za izdelano multifunkcionalno krilo sem izdelala tudi kalkulacijo stroškov (Tabela 1). Vanjo so zajeti stroški materiala. Stroški lastnega dela niso vključeni v samo kalkulacijo. Za izdelavo njeno izdelavo sem potrebovala 18 ur.

Tabela 1: Kalkulacija stroškov materiala

UPORABLJENI MATERIALI	KOLIČINA	VREDNOST (eur)
Črno platno	1,00 m	15,90
Rdeče karirasto platno	1,00 m	14,90
Črni til – debelejši	0,70 m	7,70
Črni til – tanjši	0,70 m	2,40
Lepljiva medvloga	1,00 m	8,90
Pritiskači	2 paketa (20 kosov)	12,40
Zadruga	1 kos	1,50
Črni sukanec	4 kosi	30,40
Česana mikana alpska volna - temno siva	500 g	8,70
Česana mikana alpska volna – svetlo siva	200 g	3,50
STROŠKI MATERIALOV SKUPAJ:		106,30

6. REZULTATI

Končni izdelek krila je bil malce drugačen kot sem si ga na začetku zamislila. Sprva sem želela cel prednji del iz polsti, a se je izkazalo, da je bil kos premajhen, saj na to nisem bila dovolj pozorna že pri samem polstenju. Zato sem morala prednji del nekoliko spremeniti in sem na dolžini uporabila za kombinacijo še črno blago, ki je bilo sprva namenjeno samo za zadnji del krila. Črno tkanino sem podložila tudi pod polstjo, da sem lahko s suhim polstenjem polst še dodatno pričvrstila in utrdila.

Vsled vsem težavam in dodatnemu delu, ki so se pojavili tekom dela sem na koncu izdelala željen izdelek. S končnim izdelkom sem dosegla zastavljeni cilj – multifunkcionalnost izdelka (Slika 20), kar je bil tudi namen mojega inovacijskega predloga. Krilo se lahko z eno potezo spremeni v tri različna modna krila. Multifunkcionalnost se doseže z pripenjanjem, obračanjem in odpenjanjem krilca iz tila.

Slika 16: Prikaz multifunkcionalnosti (Vir: avtorica naloge)

7. DISKUSIJA/RAZPRAVA

Tega projekta sem se lotila z namenom, da ustvarim nekaj drugačnega, nekaj novega. Razlog za to je bil monotonost oblačenja ljudi. Večina se namreč oblači zelo nevtralnno in nevpadljivo, da ne bi preveč izstopali ali pa si tega ne upajo.

Z oblikovanjem multifunkcionalnega oblačila sem želela doseči, da krilo ne bi bilo čisto vsakdanja. Po drugi strani pa da bi bilo, kljub njegovi nevsakdanjosti in nenavadnosti, sprejeto med tiste malo manj drzne, saj lahko oblačilo z eno potezo postane čisto vsakdanje in klasično.

Prepričana sem, da bi bilo izdelano krilo tržno zanimivo. Predvsem bi bilo zelo primerno za ženske, ki izhajajo predvsem iz poslovnega sveta. Le te so namreč nenehno na poti, sestankih in drugih aktivnostih. Takšno oblačilo bi jim omogočilo zelo hitro menjavo garderobe samo z eno potezo. Vsi namreč vemo, da so tovrstne ženske zelo zaposlene in da se morajo dnevno udeleževati različnih aktivnosti, ki pa zahtevajo tudi različno garderobo.

Z multifunkcionalnim oblačilom bi jim bil tako prihranjen ne samo denar, ampak predvsem čas, ki je zelo dragocen.

8. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Poplava nizkocenovnih ponudnikov tekstilnih izdelkov potrošnikom nudi lahek dostop do velikega števila oblačil. Prav tako hitro spreminjajoči se modni trendi narekujejo pogosto menjavo oblačilnih kosov. Oblačila tako kaj hitro pristanejo na različnih odlagališčih in deponijah. Predvsem je pri tem sporen čas razgradnje takega oblačila, predvsem tistega iz sintetičnih materialov. Sicer ni natančno znano kolikšen je čas razgradnje, a se ocenjuje nekje na 300 do 400 let. Poleg tega so problematična tudi barvila s katerimi so tkanine barvane in so nemalokrat ekološko sporna. Barvila se z izpiranjem že v industriji, nadalje pri pranju doma in nazadnje tudi na odlagališčih iztekajo v podtalnice in pomembno vplivajo na kvaliteto pitne vode.

Družba je o omenjeni in podobni problematiki vse bolj ozaveščena. Vse bolj strmi k ohranjanju in varovanju okolja. Prav tako se vse bolj zaveda ponovne uporabe izdelkov oz. reciklaže. Reciklaža izdelkov namreč pomembno prispeva k ohranjanju in varovanju okolja, saj se s predelavo in ponovno uporabo izdelkov, tudi tekstilnih, znatno prispeva k zmanjšanju odpadkov.

Iz zgoraj navedenih razlogov sem se tudi jaz odločila, da pri izdelavi krila ponovno uporabim kose tkanin, ki so za izdelavo celotnega oblačila premajhni. Odlični pa so za razne kombinacije in popestritev novo nastajajočega izdelka ter za pridih unikatnosti.

Reciklaža tekstila je vidna na zadnjem delu krila v obliki črno rdeče šahovnice. Uporabila sem dve različni odpadni tkanini - rdeče in črno. Narezane črne in rdeče trakove sem nato prepletla v platno vezavi in celotno ploskev z lepljivo medvlogo stabilizirala. Iz tako narejene »nove« tkanine sem nadalje izkrojila zadnji del krila.

Ne samo, da sem s takšnim načinom izdelave krila doprinesla k varovanju okolja, ob tem sem izdelku dala tudi nov pomen in dodano vrednost.

9. ZAKLJUČEK

Izdelave naloge in realizacije izdelka sem se lotila z veliko vneme in veselja. Med samim procesom dela sem se veliko naučila, spoznala različne tehnike dela in se naučila reševati tudi situacije, ko je prišlo do kakršnih koli težav. Rada bi poudarila, da je teoretični del inovativnega predloga povzet iz literature po različnih avtorjih, eksperimentalni del z izdelkom pa je nastal po lastnih zamislih.

Glede na težavnost izdelave izdelka, različnih tehnik (polstenje, klasično šivanje) in predelave odpadnih tkanin v novo nastalo tekstilno ploskev, ocenjujem, da bi lahko bilo krilo višjega cenovnega razreda. Prav tako sem prepričana, da je tržno zanimivo in ima potencial. S komponentama ohranjanje tradicije (ročno polstenje) in ponovne uporabe oz. reciklaže pa je multifunkcionalno krilo dobilo še dodatno dodano vrednost.

10. VIRI IN LITERATURA

KNJIŽNI VIRI:

- Krašovec-Pogorelčnik, M., Estetika oblačenja, 1997, Velenje, Pozoj
- Oihara, Georgina, Enciklopedija mode 1840-1990, 1994, Ljubljana, DZS
- Šuštarč, N., Butina, M., Zornik, K., De Gleria, B., Skubin I.: Likovna teorija, učbenik za umetniške gimnazije likovne smeri od 1. do 4. letnika, 2004, Ljubljana, Debora

ELEKTRONSKI VIRI - INTERNET:

- Balantič, P., Črni kvadrat, skozi katerega ugledamo kozmično neskončnost, Kazimir Malevič (1878-1935) (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <https://www.rtv slo.si/kultura/razglednice-preteklosti/crni-kvadrat-skozi-katerega-ugledamo-kozmicno-neskoncnost/157232> (27.1.2017)
- File je trend – spoznajte file! (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: http://www.filc309.com/o_filcu.html (26.1.2017)
- Idea309 (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <http://www.filc309.com/shranjevanje.html> (26.1.2017)
- No show Museum, Kazimir Malevich (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <http://www.noshowmuseum.com/en/gf-a/kazimir-malevich> (27.1.2017)
- Platno (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Platno> (5.1.2017)
- Štirikotniki, Kvadrat (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <http://www.educa.fmf.uni-lj.si/izodel/sola/2002/dira/zagorc/ucbenik/kvadrat.htm> (27.1.2017)
- Vse za zdravo spanje na enem mestu, Raznolika ponudba ležišč in vzmetnic slovenskega porekla (Elektronski vir) Dostopna na URL naslovu: <http://www.marsen.si/naravni-materiali/> (26.1.2017)